

Posudek vedoucí práce dr. Blanky Altové -
na bakalářskou práci studentky Martiny Březinové:

Krajina středních Čech a dílo Adolfa Kosárka
(letní semestr 2008)

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze

Martina Březinová ve své práci plně využila možnosti, které nabízí FHS, „vidí“ své téma mezioborově a zpracovává ho jak popisně, tak interpretačně i kreativně. Toto téma si zvolila sama a jako prvotní pramen využila soubor obrazů Adolfa Kosárka, skrze které přistoupila ke krajině svého současného působení. V úvodu zevrubně a přehledně vymezila cíl své práce. Umělecký obraz krajiny je specifický pramen, který je třeba vnímat v kontextu doby jeho vzniku, osobnosti autora, ale také v přesahu uměleckého díla do současnosti. Studentka opírá svůj výběr obrazů a jejich interpretaci o uměnovědnou literaturu biografického rázu, všímá si i hodnocení Komárkovy tvorby v dobovém tisku. Zabývá se i životopisem Adolfa Kosárka, místy dle mého soudu až příliš podrobně, ale neztrácí ze zřetele cíl své práce. Na rozdíl od autorek a autorů životopisných děl se však zabývá více dobovým kontextem – vlivem romantismu, jeho charakteristikou a také souvislostmi, které vyplývají z dobového národně obrozeneckého hnutí v Čechách té doby. Zde by se nabízelo ještě hlubší využití nashromážděných poznatků pro interpretaci Kosárkových děl, případně i postav. Avšak i to by bylo nad rámec dosavadní biografické literatury a studentka pro to „nenašla“ oporu, tak se tímto směrem zatím nevydala.

Studentka ve své práci pracovala se spojením „středočeská krajina“. Správně v dobovém kontextu vymezila nejen pojem, ale i prostor „středočeská“ krajina, ale opomněla (nebo nepovažovala za nutné) se obdobně zabývat i samotným významem pojmu krajina (v německé i české podobě). Poněkud tento pojem vymezila v souvislosti s vnímáním přírody (opírá se především o Ch. Norberga-Schulze a pak o práce českých autorů, např. Cílek aj.), ale nezabývá se už, kromě jedné zmínky, užíváním tohoto pojmu v oblasti výtvarného umění (od 17. stol. v Holandsku). Místy dokonce užívá pojem krajina i pro období, kdy se ještě neužíval a obraz přírody fungoval jako pozadí – prostředí výjevů a byl vlastně obrazem světa. Prvky a živly z obrazu světa se objevují ještě i v komponovaných krajinách „romantiků“ a ovlivňují i interpretaci těchto obrazů. Při konzultacích jsem kladla důraz na to, že je třeba si uvědomovat, kdy je možné použít pojem příroda, obraz světa a krajina a vyvarovat se tak častému zaměňování, překrývání významů těchto pojmů.

Ke kapitolám *Vztah člověka ke krajině a Středočeská krajina v současnosti* by asi bylo zapotřebí přidat i kapitolu o současné krajinomalbě, aby ten posun od doby Komárkovy k současnosti byl úplný.

V závěru bych očekávala větší zdůraznění vlastního prožitku z krajiny v zamyšlení, které mohlo být podníceno i širokým rozpětím přečtené literatury a přesahy mezi jednotlivými přístupy. Bylo by třeba utřídit a zvážit, do jaké míry vyplýval Kosárkův zájem o krajinu z dobového romantismu – realismu, prostého vztahu k přírodě, krajině domova nebo z dobového vlasteneckého zájmu a porovnat podrobněji i současné důvody (nejen emotivní), proč a jak se člověk vztahuje ke krajině. I při této příležitosti by bylo vhodné rozlišovat mezi přírodou a krajinou a povšimnout si předělu mezi vnímáním přírody jako Bohem stvořeného

světa a přírody jak životního prostředí člověka. Pro dobové vnímání Kosárkových obrazů by bylo vhodné zabývat se tím, pod jakými názvy byly uvedeny na prvních výstavách a v katalogích. Tím by se dal blíže vysvětlit a pevněji vymezit i jejich vztah ke krajině středních Čech, pokud nebylo jejich tématem konkrétní místo, ale blíže neurčený objekt nebo krajinný typ.

Je mi líto, že přes mé opakované připomínky zůstaly v práci četné grafické chyby (absence mezer po interpunkčních znaménkách, nedůsledné užití kurzivy apod.) a nerozumím také uspořádání seznamu použité literatury. Místy autorka zbytečně opakuje ve své práci některá tvrzení. Tak, jak práce vznikala si pochopitelně ujasňovala některé okolnosti a závěry a nestihla provést závěrečnou revizi, aby např. upřesnila své stanovisko, do jaké míry Kosárek maloval českou krajinu jako obraz ráje v obecném nebo konkrétním dobovém vlasteneckém smyslu.

Oceňuji na práci M. Březinové zaujetí s jakým si své téma vybrala a jak k němu přistupovala, že zároveň se svým tématem „rostla“ a prohlubovala svůj přístup k obrazům i krajině. Cení si především toho, že do vnímání krajiny v obraze vnesla svou zkušenost – např. prvek pohybu člověka v krajině jako časoprostoru, že si položila i otázku úlohy člověka v krajině, a že skloubila přístupy různě zaměřených autorů do smysluplného vlastního celku. Svou práci doplnila vhodně vybranou obrazovou i textovou přílohou. Doporučuji tuto práci k obhajobě v rozsahu 40 - 45 bodů.

Blanka Altová

V Praze dne 1. 9. 2008